

2. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту: [підруч. для студ. старших курсів філол. спец.] / Валерія Андріївна Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 1988. – 272 с.
3. Тураева З.Я. Лингвистика текста. (Текст: структура и семантика) / Зинаида Яковлевна Тураева. – Москва: Просвещение, 1986. – 127 с.
4. Beaugrande R.–A. de. Introduction to Text Linguistics / Robert–Alain de Beaugrande, Wolfgang U. Dressler. – London; New York: Longman, 1981. – 270 p.
5. Kneale M. English Passengers. – London: Penguin books, 2000. – 462 p.

Смакова Оксана Ігорівна

Київський університет імені Бориса Грінченка

(м. Київ)

Науковий керівник – к.ф.н., доцент Калитюк Л.П.

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ ЕМОЦІЙНО-ОЦІННИХ НОМІНАЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМІВ)

Вступ. Вивчення гендерно зумовленої поведінки доводять, що мовлення представників різних статей не варіюється хаотично, а співвідноситься з системно упорядкованими соціальними розбіжностями. Різноманітність підходів до вивчення цього явища свідчить про великий інтерес вітчизняних та зарубіжних філологів. Дослідження вчених набувають все більшої популярності й у вивченні емоційно-оцінних номінацій. Проте, співвідношення двох вищезазначених тем наразі майже не розглянуто. Отже, звернення до проблематики гендерних розбіжностей у використанні емоційно-оцінних номінацій є актуальним, виправдовуючи наш науковий інтерес.

Метою дослідження є вивчення гендерного аспекту у використанні емоційно-оцінних номінацій у ситуативному мовленні англомовного дискурсу (на прикладі англомовного серіалу режисерів Джеремі Стілберсона (англ.

Jeremy Silberston) та Саймона Ленгтона (англ. *Simon Langton*) «Суто англійські вбивства» (англ. *Midsomer Murders*) 1997-2016 років, Велика Британія).

Задачею наукової розвідки є виконання таких завдань:

- 4) дослідити причину відмінності між чоловічим та жіночим ситуативним мовленням;
- 5) визначити поняття емоційно-оцінних номінацій;
- 6) знайти відмінність у використанні емоційно-оцінних номінацій у англomовному дискурсі за гендерним аспектом.

Виклад основного матеріалу. Вчені вже давно спрямували свій інтерес до вивчення гендерного аспекту у різноманітних сферах комунікації та мовлення в цілому (наукові розвідки Л.М. Корневої, Н.Д. Борисенко, Т.Ф. Осіпової), а проблемами емоційно оцінної лексики останнім часом все більше цікавляться вітчизняні філологи (А.С. Стадній, С.А. Караман, В.П. Глухова, Л.О. Пустовіт, В.М. Русанівський). Так, вплив гендерної відмінності на категорію оцінки розглядали мало науковців (О.Л. Бессонова, Л.О. Овсієнко та ін.).

Мовлення як чоловіків, так і жінок носить ситуативний характер. Але, слід зауважити, що у формуванні чоловічого й жіночого стилів спілкування важливу роль відіграє свідомість людей, що знаходиться під впливом гендерних стереотипів – культурно й соціально обумовлених поглядів на якості, атрибути та норми поведінки представників двох статей [3, с. 107]. Це свідчить про те, що ситуативне мовлення чоловіків та жінок відрізняється за певними факторами. Відповідно до вже існуючих досліджень, мовленнєва поведінка представників двох статей формує власний стиль, що відображається у окремих словах, комунікативній позиції та емоційності.

Розглядаючи емоційність у аспекті гендерної відмінності, слід звернути увагу на використання ситуативному мовленні емоційно-оцінних номінацій, що є притаманними як чоловікам, так і жінкам.

Емоційно-оцінні номінації являють собою експресивні, вимовлені з окличною інтонацією слова та словосполучення, що містять категорію оцінки.

Такі номінації показують реакцію мовця на те, що відбувається. Реакція, будучи позитивною чи негативною, є водночас емоційною й оцінною.

Наша наукова розвідка направлення на виявлення подібностей та розбіжностей у виборі емоційно-оцінних номінацій чоловіками та жінками. Для прикладу було проаналізовано дев'ять сезонів серіалу «Суто англійські вбивства». Виявлена нами перевага позитивних емоційно-оцінних номінацій над негативними дозволяє стверджувати, що представники обох статей здебільшого схильні до ввічливого, дружнього спілкування. Але співвідношення негативних номінацій, сказаних чоловіками та жінками дещо відрізняється (див. рис.1.1).

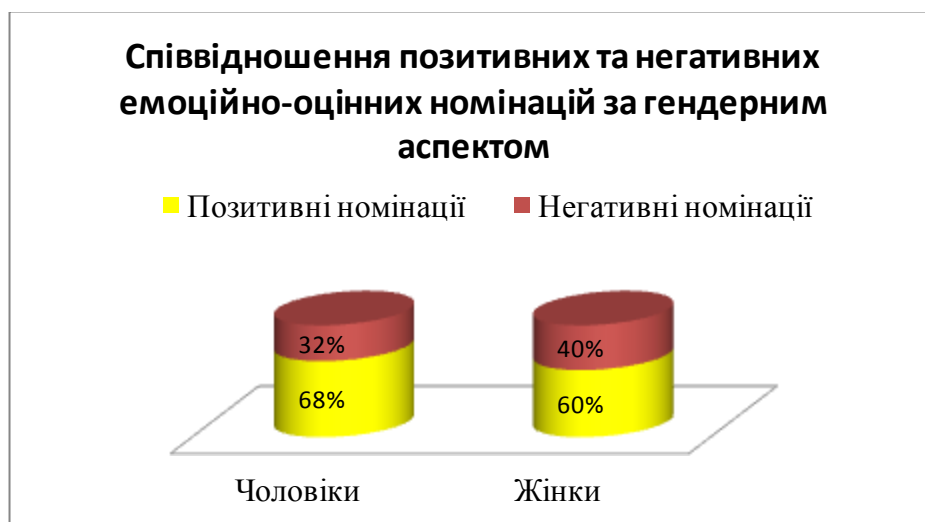

Рис. 1.1 Співвідношення позитивних та негативних емоційно-оцінних номінацій за гендерним аспектом

Така статистика дає можливість свідчити про більшу схильність жінок до роздратування, а відтак – про їхню емоційність. У ситуаціях безсилля вони віддають перевагу словесній атаці. Жінки переважно використовують номінації як от: *love, my lovely, darling, dear, honey, sweetie*, якщо слухачами є кохані люди (1). До незнайомих та малознайомих людей жінки стараються не використовувати фамільярностей. Переважають непоширені номінації насичені інтонаційно, передаючи, тим самим, додаткову інформацію.

Цікаво те, що найбільше емоційно-оцінних номінацій у своєму мовленні використали чоловіки. Це свідчить про те, що вони прагнуть більшої уваги

до себе, або ж використовують дані номінації як засіб впливу на адресата (2). Структура більшості емоційно-оцінних номінацій чоловіків є поширеною. У компанії чоловіків, представники сильної статі найчастіше використовують звертання '*boy, my dear boy, my friend, man, mate*' та називають адресата за прізвищем. Таким чином вони ідентифікують співрозмовника та встановлюють кордони подальшого спілкування. Наприклад, якщо при бесіді чоловік використовує номінацію *my friend* чи *mate*, це означає, що людина більш схильна до подальшого контакту, аніж коли звертається до адресата за прізвищем (3). Для емоційної номінації жінок чоловіки використовують переважно ніжні, ласкаві звертання, як от: *dear lady, love, darling, dear*, що є свідченням прагнення справити приємне враження на протилежну стать (4).

Наприклад:

(1)

- *Would you like to go with me to the cinema on this friday?*
- *Oh, sorry, love, I can't.* (2 сезон 2 серія 00:25:02)

(2)

- *I can't do this, sir.*
- *Don't worry, my boy, believe me!*
- *Oh, alright.* (6 сезон 3 серія 00:54:12)

(3)

- *Hallo, mate, can you take me to Koston?*
- *Ok, let's go!* (8 сезон 3 серія 00:06:12)

(4)

- *Good evening, dear ladies, nice to meet you!*
- *Good evening, sir John.* (4 сезон 2 серія 00:46:03)

Висновки. Отже, лексика чоловіків та жінок залежить культурно-соціального аспекту. На сьогоднішній день, у час панування рівноправності між представниками різної статі, їхні стилі спілкування стають дуже наближеними один до одного. Але деякі відмінності між гендерною забарвленістю мовлення все ж існують як от у використанні емоційно-

оцінних номінацій. Дослідження показало, що чоловіки є більш розкутими у використанні таких номінацій англomовного дискурсу, але, в цей же час, є стриманими і наповнюють дані слова за будовою. Жінки є переважно емоційною статтю. Вони майже не використовують емоційно-оцінні номінації з незнайомими людьми, а у іншому випадку – їм вистачає одного слова для емоційного оцінювання адресата.

Тема гендерного аспекту використання емоційно-оцінних номінацій є цікавою і має подальші перспективи дослідження у іншомовних дискурсах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бессонова О. Гендерний аспект оцінного тезауруса: експериментальне дослідження [Електронний ресурс] / Ольга Бессонова // Онлайн бібліотека підручників – Режим доступу до ресурсу: <http://studentam.net.ua/content/view/8352/97/>.
2. Борисенко Н. Гендерний аспект використання звертань у персонажному мовленні сучасної британської драми [Електронний ресурс] / Наталя Борисенко // Онлайн бібліотека підручників – Режим доступу до ресурсу: <http://studentam.net.ua/content/view/8572/97/>.
3. Корнєва Л. Гендерний аспект комунікації / Людмила Корнєва. // Філологічні науки. – 2013. – №13. – С. 106–113.
4. Овсієнко Л. Реалізація оцінного стереотипу: гендерний аспект (на матеріалі німецького діалогічного мовлення) / Леся Овсієнко. // Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ Серія Філологія. – 2011. – №23. – С. 140–146.
5. Осіпова Т. Гендерний аспект комунікативної поведінки людини: параметри вербальної і невербальної комунікації / Тетяна Осіпова. // Філологічні студії. – 2012. – №7. – С. 109–120.